

[Statsministeren.]

stillet over for, ikke kan klares ved et enkelt mirakelmiddel. Derfor bygger regeringens økonomiske politik også på en lang række af foranstaltninger; men jeg vil gerne understrege, at der er en sammenhæng mellem disse foranstaltninger. De trækker alle i samme retning: at genskabe ligevægten i dansk økonomi. Det har været magtpåliggende for regeringen at udforme en økonomisk politik af en sådan styrke, at den kan genskabe den tillid til fremtiden, som er så nødvendig for erhvervslivet og for alle i befolkningen.

Men en stabil økonomi er ikke noget, man skaber én gang for alle. Der må føres en målbevidst politik for at hindre, at der kan komme nye ting, som kan ødelægge ligevægten.

I den forbindelse vil jeg gerne pege på de indkomstpolitiske problemer, vi bliver stillet over for på lidt længere sigt. Det er jo desværre sådan, at de omkostningsstigninger, der kommer i 1968, allerede er for store ud fra hensynet til konkurrenceevnen og ligevægten i samhandelen med udlandet. Det kan blive skæbnesvangert for dansk økonomi, for produktionen og for beskæftigelsen, hvis denne udvikling skulle fortsætte også i 1969.

Vi bør imidlertid allerede nu se i øjnene, at der er en risiko, hvis vi ikke når en højere grad af økonomisk samordning. Den fuldautomatiske dyrtidsregulering indebærer stadig en risiko for en ny indkomsteksplosion. Til næste forår kommer de store opgør om pengeindkomsterne — både forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter om nye overenskomster og forhandlingerne om landbrugsstøtten. De midlertidige skærper af prisloven udløber til november.

Der er således faktorer nok, der kan sætte et nyt kapløb i gang mellem omkostninger og priser i 1969.

Regeringen vil udfolde alle anstrengelser for, at der gennem en frivillig samordning af de forskellige indkomstpolitiske faktorer opnås en væsentlig dæmpning af stigningen

i pengeindkomsterne. Den må begrænses til, hvad produktionen og konkurrenceevnen over for udlandet kan bære.

Vi vil søge at samle de forskellige samfundsgrupper om en sådan indkomstpolitik, som naturligvis må være præget af lighed over for alle parter. Lykkes det, vil der samtidig ske en væsentlig aflastning af finanspolitikken.

Denne redegørelse skal slutte med en opfordring til folketinget om at medvirke positivt til gennemførelsen af en økonomisk politik, som vil være til gavn for alle grupper i det danske samfund. Der skal samtidig lyde en appel til erhvervslivet og til arbejdsmarkedet om at udnytte de muligheder, der bliver åbnet gennem den økonomiske stabilisering, regeringen hermed lægger op til. Det er gennem et tillidsfuldt samarbejde mellem regeringen, erhvervslivet og lønmodtagerne, at vi har de bedste betingelser for at skabe økonomisk fremgang og større velstand for alle grupper i befolkningen.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg skal tillade mig for det høje ting skriftligt at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om almindelig omsætningsafgift, forslag til lov om beregning af almindelig omsætningsafgift af parfumer, toiletmidler m. v., forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter og forslag til lov om ændring af lov om afgift af spiritus, vin og øl.

Forslaget til ændring af momsloven går ud på at forhøje afgiftssatsen fra de hidtidige 10 pct. til 12½ pct. fra 1. april 1968. En sådan forhøjelse kan ansås at ville indbringe en årlig merindtægt på omkring 1.250 mill. kr., hvis man går ud fra den skønnede omsætning, der ligger til grund for finanslovforslaget 1968-69. På grund af momsens afregningsregler vil af dette merprovenu dog kun ca. 1.000 mill. kr. indgå i det kommende finansår. Ved beregningen af disse tal er det forudsat, at afgiftsforhøjelsen ledsages af en tilsvarende forhøjelse af

[Finansministeren.]

godtgørelsessatsen for byggeri. Der er derimod ikke taget hensyn til, at staten ved sine indkøb selv kommer til at betale højere afgift og dermed selv bidrager til merprovenuet. Det betyder, at det reelle merprovenu skal reduceres med ca. 125 mill. kr.

Den foreslåede forhøjelse af merværdiafgiften vil medføre, at forbruget belastes med visse udgiftsstigninger.

Hvis den sociale balance ikke skal forrykkes, må familier med børn og persongrupper med særlig lav indkomst have en vis dækning herfor. Jeg har derfor samtidig hermed tilstillet det folketingsudvalg, der behandler forslaget til udskrivningslov for skatteåret 1968-69, ændringsforslag om børnetilskud.

Det vil gå ud på, at der skal ydes børnetilskud for hele skatteåret 1968-69 efter de hidtidige regler. Samtidig foreslås tilskudsbeløbene forhøjet med 75 kr. pr. barn, og det vil medføre en merudgift på ca. 90 mill. kr. årlig. I finansåret 1968-69 bliver det dog kun ca. 80 mill. kr. Endvidere vil jeg stille ændringsforslag, hvorefter der ydes persontilskud for hele skatteåret 1968-69 efter de hidtidige regler og uden forhøjelser af tilskudsbeløbene. Dækningen til personer med særlig lav indkomst bør efter regeringens opfattelse gives i form af højere sociale pensioner og større støtte til unge under uddannelse. Derfor vil socialministeren fremsætte lovforslag om forhøjelse af folke- og invalidepensionen samt enkepensionen med et samlet årsbeløb på ca. 62 mill. kr. Heraf skal ca. 42 mill. kr. afholdes af staten i finansåret 1968-69. Endvidere vil undervisningsministeren foreslå, at de beløb, der er til rådighed for ungdommens uddannelsesfond, forøges med 20 mill. kr.

For erhvervslivet som helhed har momsen betydet forøgelse af den samlede likviditet. Dette hænger sammen med, at erhvervslivet indbetaler momsen til staten senere, end det har modtaget momsbeløbene fra forbrugerne. En forhøjelse af afgiftssatsen betyder derfor en yderligere forøgelse af denne likviditet.

Ud over satsforhøjelsen fra 10 til 12½ pct. og den dermed sammenhængende forhøjelse af importmomsen fra 7 til 9 pct. indeholder lovforslaget kun de nødvendige overgangsbestemmelser. Jeg skal ikke her

komme nærmere ind på disse bestemmelser, da lovforslaget er ledsaget af udførlige bemærkninger.

Jeg er opmærksom på, at en så omfattende lov som merværdiafgiftsloven fra tid til anden må give erhvervslivet anledning til at fremkomme med ønsker om ændringer. Dette gælder ikke mindst, så længe loven er så ny. Ved denne lejlighed vil jeg imidlertid mene, at man bør afstå fra andre ændringer. Da det er foreslået, at afgiftsforhøjelsen skal træde i kraft den 1. april, er det nødvendigt med en hurtig behandling i det høje ting. Tilrettelæggelsen af afgiftsforhøjelsen tager en vis tid, dette gælder navnlig for erhvervslivet, men også for administrationen.

Når dette er sagt, vil jeg dog gerne fremhæve, at vi i finansministeriet til stadighed registrerer de ønsker, der fremkommer om ændringer af lovens bestemmelser, og jeg er indstillet på i næste samling at fremkomme med forslag om de tilpasninger, som måtte anses for hensigtsmæssige. I denne forbindelse vil jeg gerne bemærke, at jeg er fuldt opmærksom på erhvervslivets ønske om at få mulighed for at benytte den såkaldte betalingsmetode, et ønske, der ikke blev imødekommet ved den lovændring, som blev vedtaget i det høje ting i december måned.

Blandt de ønsker, der i øvrigt er fremsat, er ønske om fritagelse for moms på arrangementer, der afholdes i forbindelse med indsamlinger til velgørende formål. Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at oplyse, at vi regner med at kunne løse spørgsmålet inden for den gældende lovs rammer, og at det vil ske i nærmeste fremtid.

Forhøjelsen af momsen nødvendiggør gennemførelsen af de andre love vedrørende henholdsvis parfumebeskatningen og tobaksbeskatningen. Ifølge parfumeafgiftsloven skal en afgiftspligtig vare være forsynet med et prismærke, der angiver varens højeste salgspris, hvori er medregnet såvel parfumeafgift som moms. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil det ved en forhøjelse af momssatsen være nødvendigt at tillade handlende at forhøje priserne på afgiftspligtige varer, som de har på lager, med et beløb svarende til forhøjelsen af momsen. Det vil endvidere af praktiske grunde være nødvendigt at tillade fabrikan-

[Finansministeren.]

ter og importører at udlevere varer, der før lovens ikrafttræden er afgiftsberigtiget ved anvendelsen af de hidtil benyttede prismærker. Lignende bestemmelser blev gennemført i forbindelse med momsens ikrafttræden den 3. juli 1967.

Også pakninger med cigaretter og røgtobak er forsynet med et mærke. Det angiver varens detailpris inkl. tobaksafgift og moms. En tilsvarende bestemmelse som nævnt for detailhandlernes lagre af parfumevarer er derfor nødvendig for de her nævnte tobaksvarer. Men navnlig er det nødvendigt at få nye afgiftsskalaer, der giver plads for momsforhøjelsen, og at indrette dem sådan, at der opnås runde detailpriser.

Lovforslaget om ændringer i lov om afgift af spiritus, vin og øl tager sigte på at reducere den særlige afgift af restaurationsomsætningen af stærke drikke med 2-3 pct. af prisen, således at der ikke skulle ske nogen prisstigning på dette område, selv om momsens forhøjes med 2½ pct. Der er herved særlig tænkt på turisterhvervet. Statskassen vil gå glip af et afgiftsbeløb på maksimalt 25-30 mill. kr.

Efter fradrag for nødvendige sociale kompensationer vil indtægten af de nu fremsatte lovforslag i alt andrage ca. 725 mill. kr. i finansåret 1968-69. Jeg skal hermed anbefale dem til tingets hurtige og velvillige behandling.

Socialministeren (Nathalie Lind): Hermed tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Der stilles forslag om, at der med virkning fra 1. april 1968 ydes personer, der modtager indtægtsbestemt folkepension, invalidepension eller enkepension, et tillæg, der normalt vil udgøre 16 kr. månedlig for ægtepar, når begge er berettiget til pension, og 11 kr. for enlige.

Forslaget tilsigter at give pensionisterne kompensation for de udgiftsstigninger, der vil blive en følge af den foreslåede forhøjelse af merværdiafgiften fra 10 pct. til 12½ pct.

Efter foretagne beregninger antages afgiftsforhøjelsen at ville medføre en forhøj-

else på ca. 1,8 pct. af pensionisternes udgifter. De foreslåede tillæg svarer til 1,8 pct. af pensionernes fulde grundbeløb, der fra 1. april 1968 andrager 10.608 kr. for ægtepar, når begge ægtefæller oppebærer helt grundbeløb, og 7.044 kr. for enlige, der oppebærer helt grundbeløb.

I lovforslaget indgår endvidere en forhøjelse af lomme pengebeløbet til pensionister, der har ophold på alderdomshjem og plejehjem, med 2 kr. til 106 kr. månedlig.

Endelig foreslås grænsen for almindelig, trangsbestemt underholdshjælp i henhold til forsørgsloven og i henhold til enkepensionsloven forhøjet tilsvarende.

Merudgifterne for statskassen som følge af lovforslaget anslås til ca. 42 mill. kr. i finansåret 1968-69.

I finansåret 1969-70 vil der blive tale om en merudgift for statskassen på ca. 58 mill. kr. Det er herved forudsat, jfr. bemærkningerne til lovforslaget, at en række ydelser efter invalidepensionsloven søges forhøjet med virkning fra 1. april 1969.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af folketingets ombudsmand.

(Ombudsmandsudvalgets betænkning og indstilling findes i tillæg B. sp. 9).

Formanden: Ombudsmandsudvalget har indstillet, at professor, dr. jur. Stephan Hurwitz vælges til folketingets ombudsmand. Ønsker nogen at bringe andre i forslag? (Ophold). Det er ikke tilfældet.

Forslaget om at vælge professor, dr. jur. *Stephan Hurwitz* til folketingets ombudsmand

vedtoges enstemmigt med 143 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om fornyelse af et statspræmieobligationslån.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 26) findes i tidenden sp. 368, finansudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 7).